

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

19 יוני 2018
36151-12-17

תשלום מדור דמי טיפול ומזונות בהתייחס להלכת בעמ 919-15

הרכב השופטים
1. סארי ג'יוסי [אב"ד]
2. חננאל שרעבי
3. אספרנצה אלון

המערער פלונית

- נגד -

המשיב אלמוני

פסק דין

בעניין הקטינים 1. ד' יליד 20082. ג' ילידת 20123. א' ילידת 2015

השופט חננאל שרעבי:

1. עסקינן בערעור על פסק דינו של בית משפט לענייני משפחה בחדרה (כב' השופט טל פפרני) מיום 5.11.17 בתלה"מ 69853-01-17, במסגרתו פסק את מזונות הקטינים, כפי שיפורט בהמשך (להלן: "פסק הדין").

רקע בזעיר אנפין ופסק הדין קמא

2. הצדדים, בני זוג לשעבר, יהודים, הם הוריהם של הקטינים ד, ג' ו-א'. ד' יליד 2008; ג' ילידת 2012; א' ילידת 2015.

3. כמצוין בפסק הדין קמא, משנת 2009 לערך עברו הצדדים להתגורר עם ילדיהם ב.... בבית הוריה של המערערת. החל מחודש ספטמבר 2016 חיים הצדדים בנפרד, כאשר המערערת נותרה להתגורר בבית הוריה והמשיב מתגורר בבית אימו ב[עיר סמוכה].

4. בין הצדדים מתנהל הליך נוסף שעניינו תביעה למשמורת וחלוקת זמן הורי על אודות הקטינים. כיום מתקיים הקשר בין המשיב לקטינים באופן הבא: עם ד' ו-ג' - באמצע השבוע בימי ב' ישירות מהמסגרת החינוכית ועד לשעה 19:00. ביום ד' מהמסגרת החינוכית ועד ליום ה' בבוקר. מדי סוף שבוע לסירוגין החל מיום ו' ישירות מהמסגרות החינוכיות ועד יום א' ישירות למסגרות החינוכיות. עם א' - שלוש פעמים בשבוע, שעה אחת בכל פעם. כן הוחלט כי בתוך כשנה תצטרף א' לשני אחיה והמפגשים עם המשיב יתקיימו יחדיו בצוותא.

5. באשר למזונות זמניים - בהחלטה מיום 27.2.17 (להלן: "החלטת המזונות הזמניים") חוייב המשיב להעביר למערערת מדי חודש סך של 4,200 ₪ בחודש כדמי מזונות זמניים בעבור הקטינים (1400 ₪ לקטין), וכן חוייב במחצית הוצאות רפואיות וחינוכיות כמפורט בהחלטה. עוד נקבע באותה, כי נוכח העובדה שהאם מתגוררת בבית הוריה, אין מקום בשלב זה, בחיוב נוסף עבור דמי מדור.

6. באשר לשכרם הקובע של הצדדים - תיאר השופט קמא בסעיפים 5-6 לפסק הדין את השכלתם, עיסוקם והכנסתם של הצדדים של הצדדים, ובהסתמך על כך קבע את שכרם הקובע לענין קביעת מזונות הקטינים. נסכם זאת בקצרה: המערערת - בעלת תואר ד"ר למשפטים. מרצה במספר מכללות ומשתכרת כ-9500 ₪ (לגרסתה) עד כ-13,700 ₪ (לגרסת המשיב). לאחר שבחן את טענות הצדדים בנדון, לרבות פוטנציאל ההשתכרות, העריך השופט קמא את הכנסותיה של המערערת בשיעור של 11,500 ₪ נטו לחודש.

המשיב - עורך דין במקצועו, בעל משרד עצמאי. חלק מזמנו מוקדש לזמני השהות עם הקטינים, ובעקבות כך פחתו הכנסותיו. בנוסף הוא בעלים של 5/16 חלקים בדירה בעיר הוא בעל מניות בחברת הזנק ומרצה בבית ספר למוזיקה. לגרסת המשיב הכנסתו הממוצעת בשנת 2016 עמדה ע"ס של כ-14,000 ₪ לחודש, אך כיום ירדה לסך של כ-12,000 ₪ לחודש. יש לו הכנסה מהשכרת הדירה בשיעור של 2300 ₪ לחודש. לעומתו, המערערת מציינת כי חלק מהכנסותיו לא מדווחות, והוא מכניס למעלה מ-40,000 ₪ לחודש. לאחר שבחן את טענות הצדדים בנדון העריך השופט קמא את הכנסותיו של המשיב בשיעור של 14,000 ₪ נטו.

7. לאחר שבחן את המצב המשפטי, לרבות הלכת 919/15 (בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית (19.7.17)), פער השכר בין הצדדים, רכושם, הוצאותיו של המשיב לצרכי המפגשים עם הקטינים (ממקום מגוריו ב... למקום מגורי המשיבה ב....) וחלוקת הזמן ההורי כיום בין שני ההורים (כאשר היום את עיקר הזמן מבליים הקטינים אצל המשיבה, ויתכן שהדבר ישתנה בעתיד), פסק השופט קמא את מזונות הקטינים כדלקמן (סעיף 15 לפסק הדין):

א. ההחלטה למזונות זמניים מיום 27.2.17 תחול עד סוף חודש אוקטובר 2017 (מועד הרחבת המפגשים בין המשיב לקטינים, כמצבם היום).

ב. החל מחודש נובמבר 2017 ואילך יופחת סכום המזונות לסך של 3,000 ₪ לחודש (1/3 הסכום עבור כל אחד מהקטינים), שישולמו עד הגיע כל אחד מהקטינים לגיל 18 ו/או עד לסיום לימודי התיכון, לפי המאוחר מבין שני המועדים. החל מאותו מועד, ועד לסיום שירות החובה בצה"ל ו/או שירות לאומי, המשיב ימשיך לשלם מזונות לאם בתקופת השירות, כשהסכום יעמוד על שלישי מהסכום הנקוב לעיל, בערכו הצמוד (להלן: "סכום המזונות").

ג. כל קצבה ו/או מענק המשולם ע"י המוסד לביטוח לאומי בגין הקטינים, לרבות קצבת ילדים, מענק לימודים וכיו"ב, ישולם למערערת בנוסף לדמי המזונות שנפסקו.

ד. באשר לדמי מדור – בנקודה זו נצטט דברי השופט קמא (בסעיף 15(ד) לפסק הדין) כדלקמן: "לטענת התובעת בסיכומיה, יש לחייב את הנתבע בפסיקת דמי מדור שכן לדבריה מצבם הכלכלי של הוריה קשה. מנגד טוען הנתבע, כי מדובר בהסכם שכירות "פיקטיבי". כי הצדדים גרו בבית הורי האם עוד בטרם פרוץ הסכסוך וזאת במטרה להקטין את הוצאותיהם. כי אחיה של התובעת התגורר באותה יחידת מגורים ללא תשלום כלשהו. לפיכך, סבור הנתבע כי אין מקום לחייבו בדמי מדור. לאחר ששקלתי טענותיהם של הצדדים, לרבות העובדה כי נטל ההוכחה בתביעת מזונות מוטל על התובעת בדומה לתביעה כספית רגילה, דומני כי לא עלה בידי התובעת להוכיח את עיקר טענותיה לעניין זה. בהתאם להסדר הדיוני שבין הצדדים, לא נחקרו עדים ואינני סבור כי יש מקום לקבל כראייה בעלת משקל את הסכם השכירות שצירפה התובעת לסיכומיה. יחד עם זאת, לא ניתן לשלול אפשרות כי בעתיד תעבור התובעת להתגורר בדירה שכורה, ולפיכך אני מורה כדלקמן: סכום המזונות כמפורט בסעיף 15 לעיל כולל את הוצאות החזקת המדור. ככל ובעתיד תעבור התובעת להתגורר בדירה שכורה, מחוץ לבית הוריה, ובכפוף להצגת הסכם שכירות ואסמכתאות על תשלומים בפועל, ישלם הנתבע לתובעת דמי מדור בשיעור של 50% מדמי השכירות ובתקרה של 1,300 ₪ בחודש".

ה. נשיאה בחלקים שווים בהוצאות רפואיות חריגות ובהוצאות חינוך.

תמצית טענות המערערת בערעור

8. המערערת משיגה על חמש נקודות בפסק הדין, כדלקמן:

א. לא היתה הצדקה להפחית במסגרת המזונות הקבועים, 1/3 ממזונות כל ילד כפי שנפסקו במסגרת החלטת המזונות הזמניים, בהסתמך על בע"מ 919/15. עסקינן בשלושה קטינים, ששניים מהם מתחת לגיל שש שנים. זמני השהות של הצדדים אינם שווים ואף לא קרובים למשמורת משותפת, בה עסק בע"מ 919/15.

ב. לא היתה כל הצדקה לדחות את בקשת המערערת לתשלום דמי מדור מיום הגשת התביעה מהטעם כי לעת עתה גרה בבית הוריה. זאת הגם שהציגה חוזה שכירות עם הוריה והוכיחה העברת תשלומים להוריה בהתאם לחוזה השכירות.

ג. טעה השופט קמא כשלא פסק למערערת הוצאות החזקת מדור מיום הגשת התביעה, מבלי שנימק זאת כלל.

ד. טעה השופט קמא כשפסק למערערת דמי מדור עתידיים, אם וככל שתעבור להתגורר בדירה שכורה מחוץ לבית הוריה, בשיעור מקסימלי של 1300 ₪ לחודש.

ה. טעה השופט קמא כשדחה את בקשת המערערת לחיוב המשיב בדמי טיפול בקטינה א' שהינה תינוקת.

תמצית טענות המשיב בעיקרי הטיעון מטעמו

9. טוען המשיב בעיקרי הטיעון שהגיש, כי יש לדחות הערעור מהטעמים הבאים: א. עסקין בערעור המכוון נגד ממצאי עובדה ומהימנות בהן ממעטת ערכאת הערעור להתערב.

ב. עיקר השגותיה של המערערת על סכום המזונות מבוסס על זמני השהות של הצדדים עם הקטינים. דא עקא הבן ד' קורבן לניכור הורי מטעם המערערת, ושתי הקטינות גם בסיכון לכך. עובדה זו לא רק שלא צריכה לשמש עילה להגדלת מזונות אלא להפחתתם.

ג. בהתאם לזמני השהות הקיימים כיום והכנסות הצדדים כפי שנקבעו ע"י בית משפט קמא, אין סיבה להתערב בסכום המזונות שנפסק.

בנדון מדגיש המשיב, אילו היתה משמורת משותפת לגבי כל הקטינים (וזו השאיפה), כי אז לכל היותר היה צריך לשלם מזונות לידי המשיבה בעבור שלושת הקטינים סך של 1250 ₪ (זאת בהתאם להלכת בע"מ 919/15). כך שפסיקת 1000 ₪ לקטין בהתאם לזמני השהות דהיום, כפי שנקבע ע"י בית משפט קמא, היא ראויה ואין להתערב בה.

ד. אין מקום להתערב בקביעות בית המשפט לענין הכנסות הצדדים, רמת החיים של בני הזוג בתקופת חייהם המשותפת וצרכי הקטינים.

ה. לענין אי פסיקת מדור – לא נפלה טעות בפסק הדין, לא לענין אי-חיוב המשיב בדמי מדור כל עוד מתגוררת המשיבה בבית הוריה, ולא לענין הגבלת דמי המדור לסך של 1300 ₪ לחודש. בנדון מצוין המשיב, כי הגבלת הסכום לא נובעת מנגזרת של 50% השתתפות מדמי המדור, אלא כנגזרת של היקף השתתפות האב. זאת בשים לב שגם הוא עתיד לשכור דירה ולשלם את הוצאות מדור הילדים כשהם עימו. באשר לחוזה לכאורה עם אימה שהציגה המערערת (על פיו לכאורה משלמת לה סך של 5000 ₪ לחודש בעבור "כל הוצאות הבית והשירותים הנלווים") - מדובר בהסכם פיקטיבי, ובצדק לא הסתמך עליו בית משפט קמא. לחיזוק דבריו ציין המשיב, כי אף טרם הפירוד ביניהם, עת התגוררו יחדיו בבית הוריה

ז. של המערערת, הם לא שילמו כל תמורה להורי המערערת.
ו. לענין הוצאות החזקת מדור, סבור המשיב כי אין מקום לחיובו בנפרד, מעבר לסכום המזונות שנפסק.

ז. אין מקום לפסיקת דמי טיפול למערערת בעבור הקטינה א', במיוחד כשהמערערת מתנגדת ומונעת את הרחבת זמני השהות של המשיב עם בת זאת. המשיב מוכן גם היום להרחיב את זמני השהות שלו עם הקטינה א'.

דין והכרעה

10. בתיק קמא זה לא נשמעו הוכחות. כפי שצויין בסעיף 3 לפסק הדין, בישיבת יום 11.6.17 הגיעו הצדדים לכלל הסדר דיוני, לפיו יוגשו סיכומים ופסק הדין יינתן על יסוד החומר המצוי בתיק וסיכומים בכתב שאליהם יצורפו מסמכים רלבנטיים לרבות אישורים או הכנסות, תדפיסי חשבון בנק וכיו"ב. בהסתמך על הסדר דיוני זה נתן השופט קמא את פסק דינו, לאחר שעיין בסיכומים ובכל החומר שהוגש לו, כפי שאף ציין בסעיף 15 לפסק הדין. גם במצב דברים זה בו לא נשמעו עדויות, ובניגוד לגרסת המערערת בעיקרי הטיעון מטעמה, לא תמהר ערכאת הערעור להתערב בקביעות עובדתיות וממצאי מהימנות שקבע השופט קמא בפסק הדין, אלא בחריגים מסויימים, שאינם מתקיימים במקרה דנן. בנדון נפנה לדברי בית המשפט העליון בע"א 444/94 אורות ייצוג אמנים והפקות ואח' נ' גלי עטרי פד"י נא(5) 241, שהתייחס לנקודה זו (אי שמיעת ראיות בבית משפט קמא), כדלקמן:

"...יש להביא בחשבון כי גם אם לא היו בפני הערכאה הראשונה עדויות בעל-פה, עשוי להיות לה יתרון-מה בקביעת העובדות. אין זה רצוי כי ערכאת הערעור תעשה מחדש, כדרך של שיגרה, את מלאכתה של הערכאה הראשונה, או בלשונם של המערערים – 'תקבע (דה-נובו) ממצאים עובדתיים אחרים'. אין להניח כי בכל מקרה שבו מוגש ערעור על פסק-דין שניתן בידי שופט שלא שמע את העדויות, תעסוק ערכאת הערעור באופן שיטתי בהערכת כל אחת מן העדויות, בהצלבה בין הראיות השונות ובקביעת המימצאים העובדתיים מחדש" (ציטוט מעמ' 250-259 לפסק הדין). כן נזכיר כי דרך כלל, ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בשיעור המזונות, כפי שנפסקו על ידי הערכאה הדיונית. אולם, במקרים בהם סוברת ערכאת הערעור, כי נפלה טעות מהותית, אזי, לא רק שרשאית ערכאת הערעור להתערב, אלא חייבת לעשות כן. במיוחד כשעסקינן במזונות של קטינים.

[ראו לענין זה: עמ"ש (ת"א) 1057/09 ש.ג. נ' ד.ג. (17.10.10)].

לכן: א. אין מקום להתערב בקביעת השכר הקובע של הצדדים, כפי שקבע השופט קמא.

ב. אין מקום להתערב בקביעת הצרכים ההכרחיים של כל אחד מהקטינים כפי שנקבעו בהחלטת המזונות הזמניים, בשיעור של 1400 ₪ לכל קטין לחודש, שהיווה את הבסיס לקביעת המזונות הקבועים בפסק הדין (הפחתת 1/3 מסכום המזונות הזמניים לכל ילד). לשון אחרת – אין מקום להתערב בהתרשמות השופט קמא, כי סכום זה לכל קטין שיקף את רמת החיים בה חיו הצדדים (התרשמות אותה ניסתה המערערת "לתקוף" בערעור זה). חיזוק לקביעה זו אף ניתן למצוא בטענת המשיב, כי הצדדים עברו

להתגורר בבית הורי המערערת עקב מצוקה כלכלית (ראו ציון טענה זו גם בסעיף 1 לפסק הדין).

ג. אין גם מקום להתערב בקביעה, כי המערערת לא הוכיחה את טענתה כי משלמת דמי מדור להוריה, וכי אין מקום לקבל כראיה בעלת משקל את ההסכם בנדון מול הוריה (ראו סעיף 15(ד) לפסק הדין, שאף צוטט במלואו בסעיף 7(ד) לעיל).

ד. מעבר לכך – נבחן אם מבחינה מהותית נפלה טעות בפסק דינו של בית משפט קמא בכל הקשור לטענות הערעור של המערערת. בכפוף לדברינו אלה נעבור לבחון את טענות הערעור של המערערת. טענה א' - הפחתת סכום המזונות הקבועים לעומת סכום המזונות הזמניים

11. טענת המערערת בנדון פורטה בסעיף 8(א) לעיל.

12. כאמור במסגרת פסיקת סכום המזונות הקבועים בפסק הדין, הפחית השופט קמא כ-1/3 מסכום המזונות הזמניים כפי שנקבעו בהחלטת המזונות הזמניים. בהחלטת המזונות הזמניים קבע השופט קמא סכום של 1400 ₪ לקטין, ובפסק הדין הפחית סכום זה ל-1000 ₪ לקטין. השופט לא נימק ברורות הפחתה זו, אך הזכיר והתייחס בפסק הדין די בהרחבה להלכת בע"מ 919/15 וחידושה (סעיף 11 לפסק הדין). הדעת נותנת כי זו היתה הסיבה העיקרית להפחתת סכום המזונות הקבועים לעומת הזמניים, כפי שאף ציינה המערערת בהודעת הערעור ובעיקרי הטעון מטעמה.

13. נזכיר כי בהתאם להלכת בע"מ 919/15 חיוב הורים יהודים לילדים בגילאי 6-15 הוא מדין צדקה. חלוקת המזונות בין ההורים תקבע על-פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכל המקורות העומדים לרשותם, לרבות רכוש ושכר עבודה, בהתאם לחלוקת המשמורת הפיזית ובשים לב לכלל נסיבות המקרה. לכן, שני הורים המצויים במשמורת משותפת עם חלוקה שווה של זמני השהות ויכולותיהם הכלכליות שוות, יישאו בחלקים שווים בנטל המזונות.

בהמשך הרחיבה הפסיקה, בעיקר בערכאות הדיוניות (אם כי גם בערכאת הערעור בבית משפט מחוזי), וציינה כי ניתן להחיל את הלכת בע"מ 919/15 גם על מזונות קטינים שחיובם מדין צדקה, הגם שאין מדובר במשמורת משותפת, תוך בחינת הפרמטרים הבאים שצויינו בבע"מ 919/15 כדלקמן: הערכת וקביעת צרכי הקטינים. קביעת היכולות של הצדדים מכל מקור שהוא. קביעת יחסיות ביכולת בכלכלית של ההורים זה מול זה. חלוקת המשמורת בפועל.

ראו בנדון: עמ"ש (ת"א) 14612-10-16 פ.ב. נ' א.ב. (20.12.17) תמ"ש (ראשל"צ) 25893-07-14 ל.מ.צ. נ' י.מ. (20.9.17). תלה"מ (ראשל"צ) 17237-01-17 ו.ג. נ' ש.ג. (17.10.17). תלה"מ (ראשל"צ) 7531-05-17 פלונית נ' פלוני (14.11.17). תמ"ש (נצ' 46640-01-15 ק.ו. נ' ש.ו. (27.12.17).

צינתי אך לאחרונה [רמ"ש (חי') 41433-04-18 פלוני נ' פלונית (30.5.18) – להלן: "ענין פלוני"], כי בעקרון מקובלת עלי הפסיקה דלעיל המרחיבה את הלכת בע"מ 919/15 גם על בני זוג יהודים שאינם במשמורת משותפת. זאת בלבד שקיימים בין בני הזוג זמני שהות קבועים וסדירים, המתקיימים בפועל, וכוללים גם לינה של הקטינים בזמני השהות אצל ההורה שאינו משמורן (באמצע שבוע, בסופי שבוע,

בחגים ובחופשות). אז ניתן לעשות את השקלול בין בני הזוג בהתאם לארבעת הפרמטרים המצוינים לעיל.

14. במצב דברים זה, לכאורה ניתן להחיל בנסיבות המקרה דנן (לאור זמני השהות שנקבעו בין הקטין ד' לבין המשיב והפרמטרים דלעיל) את הלכת בע"מ 919/15 על הקטין ד', שגילו בעת מתן פסק הדין היה כבן 9 שנים. ודוק – השופט קמא קבע את סכום המזונות הקבועים בהסתמך על זמני השהות הקבועים היום בין הצדדים, כמפורט בסעיף 4 לעיל.

ככל שקיים ניכור הורי בין הקטין ד' למשיב (כטענת המשיב), באופן שמשפיע על מימוש זמני השהות בפועל בין קטין זה למשיב (ועובדה זו יכולה להשפיע על סכום המזונות לחיוב או לשלילה), יש לברר נקודה זו בבית משפט קמא בהליך מתאים, בהתאם לכללים שהותוו בפסיקה לענין בחינת ניכור הורי (ראה למשל ענין פלוני, סעיף 15), שיוגש ע"י מי מהצדדים. בכל אופן בערעור זה, יש לבחון את סכום המזונות שנפסק לקטין ד' בהסתמך על זמני השהות הקבועים בינו לבין אביו, כפי שעשה כן השופט קמא.

15. על-כן סבורני כי דין הערעור לגבי XXX להידחות, וכך אמליץ לחבריי להורות.

16. שונה הדבר לגבי הקטינות ג ו-א', ששתיהן היו בנות פחות משש שנים ביום הגשת התובענה קמא ובמועד מתן פסק הדין. לגבי שתי קטינות אלה לא היתה כל הצדקה להפחית את סכום המזונות הקבועים מכוחו של בע"מ 919/15, שעד גיל שש שנים מימון צרכיהן ההכרחיים מוטל על האב בלבד מכח הדין האישי החל עליו (ראה גם סיכום המצב המשפטי בענייני מזונות קטינים תחת הפרק "הכלל המשפטי" בפסק הדין). לכן לגביהן אמליץ לחבריי לקבל הערעור, ולקבוע כי מזונות כל אחת מהן יישארו ע"ס של 1400 ₪ (כשיעור חלקן במזונות הזמניים), ויופחתו לסך של 1000 ₪ בהגיע כל אחת מהן לגיל שש שנים.

טענה ב' – אי-פסיקת דמי מדור

17. טענת המערערת בנדון פורטה בסעיף 8(ב) לעיל.

18. כפי שציינו בסעיף 10(ג) לעיל, אין מקום להתערב בקביעת השופט קמא כי המערערת לא הוכיחה את טענתה בדבר תשלום דמי מדור להוריה בגין מגוריה עם ילדיה בביתם (ראו בנדון את נימוקי השופט קמא, אותם ציטטתי בסעיף 7(ד) לעיל).

19. במצב דברים זה, אי-פסיקת דמי מדור למערערת כל עוד מתגוררת בבית הוריה ולא הראתה כל אינדיקציה ברורה וקונקרטיית כי מתכוונת לשכור דירה בתקופה הקרובה, עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה.

בע"א 66/88 דקר נ' דקר, פ"ד מג(1) 122, קבע בית המשפט כי:

"בעניין המדור, טען המשיב, כי האישה מתגוררת עם ילדיה אצל הוריה בנתניה וטרם שכרה דירה אחרת. בכך אין, כשלעצמו, כדי לשלול זכות האישה למדור, שהרי אחרת תיקלע האישה למעגל שוטה. כל עוד לא יהא בידה הכסף הדרוש, לא תוכל לשכור דירה לעצמה; על-כן, יכולה פסיקת מזונות עבור מדור להקדים את שכירת הדירה הלכה למעשה. אך מובן, כי אם יסתבר, כי האישה איננה שוכרת דירה אלא ממשיכה לגור עם משפחתה, ייתם גם ההצדק לפסיקת פריט המדור במסגרת המזונות" (עמ' 125).

במקרה דנן מגורי המערערת עם הקטינים בבית הוריה החלה כבר בשנת 2009 עוד קודם הפירוד מהמשיב, ולא ניתנה כל אינדיקציה כי המערערת מתכוונת לשכור בתקופה הקרובה דירה למגורים עצמאיים בה עם הקטינים. בנסיבות האלה, ובהתאם להלכת דקר המערערת אינה זכאית לדמי מדור מהמשיב.

[לענין זה גם ראו – עמ"ש (ת"א) 28592-05-13 י.נ. נ' י.נ. (9.11.14)].

20. לאור כל האמור לעיל אמליץ לחבריי לדחות את השגותיה של המשיבה המכוונות נגד אי-פסיקת דמי מדור בפסק הדין.

טענה ג' – אי-פסיקת הוצאות החזקת מדור

21. טענת המערערת בנדון מצויינת בסעיף 8(ג) לעיל.

סבורני כי לא דייקה המערערת כשציינה שהשופט קמא לא פסק לה הוצאות החזקת מדור. השופט קמא קבע בפסק הדין קמא, כי סכום המזונות הקבועים כוללים בחובם הוצאות החזקת מדור (ראו בנדון הציטוט הרלוונטי מפסק הדין, בסעיף 7(ד) לעיל), אם כי לא פירט שיקוליו בנדון, ואף לא קבע את הוצאות החזקת המדור, מהם צריך ל"גזור" את חלקם של הקטינים בהוצאות אלה. יחד עם זאת, עיון מדוקדק בסעיף זה בפסק הדין [סעיף 15(ד)] מעלה חשש לכאורי כי השופט קמא "ערבב" בין הוצאות מדור להוצאות החזקת מדור. אין הבחנה ברורה בין הדברים. חיזוק לכך נקבל מהחלטת המזונות הזמניים, ממנה נגזר סכום המזונות הקבועים. בהחלטת המזונות הזמניים לא נקבע כי הם כוללים הוצאות החזקת מדור. מכאן כי לא ניתן מחד גיסא לגזור מסכום המזונות הזמניים את סכום המזונות הקבוע (הפחתה של שלישי), ומאידך גיסא לכלול בסכום שיתקבל את הוצאות החזקת המדור, שלא נכללו בהחלטת המזונות הזמניים.

22. בכל מקרה סבורני, כי גם אם נקבל את קביעת השופט קמא כפשוטה וכלשוונה, כי סכום המזונות כולל גם הוצאות החזקת מדור (וזאת לאחר הפחתתו בכשליש לעומת סכום המזונות הזמניים), יש לומר כי בכך הפחית השופט קמא יתר על המידה את סכום המזונות הזמניים.

23. לכן סבורני כי יש לעשות סדר והבחנה בסוגיית הוצאות החזקת המדור, כפי שאראה להלן.

24. סבורני כי משהקטינים מתגוררים בבית הורי המערערת ועושים בו שימוש (ביחד עם אחרים), מן הראוי כי ישתתפו בהוצאות אחזקת המדור (להבדיל מדמי המדור).

25. המערערת טענה בהודעת הערעור, כי הוצאות החזקת המדור המוכחות, מהן יש לגזור את חלקם של הקטינים בהוצאות אלה, מסתכמות לסך של 5,382 ₪ לחודש (כמפורט בסיכומים שהגישה לבית משפט קמא). כאמור השופט קמא לא הכריע בנקודה זאת במסגרת פסק הדין. 26. במצב דברים זה אעריך בעצמי את הוצאות החזקת המדור של הקטינים בהסתמך על החומר הקיים בתיק קמא (לרבות הסיכומים שהוגשו בהתאם להסדר הדיוני על נספחיהם), ואעמידן על סך כולל של 1200 ₪ לחודש (400 ₪ לקטין). סבורני כי הערכה זו מתונה וסבירה, וכוללת בחובה הוצאות מים, חשמל, גז, ארנונה, ביוב וכבלים (הוט).

27. את חלקו של המשיב בהשתתפות בהוצאות החזקת המדור, תוך לקיחה בחשבון כי הקטינות ג' ו-א' הינן קטני קטנים (פחות מגיל שש שנים, ועלות החזקת המדור בגינן מוטלת במלואה על המשיב), אמליץ לחבריי לקבוע כדלקמן: א. החיוב הוא מיום הגשת התביעה קמא ויתווסף לסכום המזונות שנפסק. ב. בעבור הקטין ד' – 250 ₪ לחודש. ג. בעבור הקטינות ג' ו-א' - 400 ₪ לחודש עד הגיע כל אחת מהן לגיל שש שנים, שאז יופחת הסך ל-250 ₪ לחודש לכל אחת מהן. ד. כשיעברו המערערת והקטינים לדירה עצמאית, יהיה מקום לבחון מחדש את שיעור החזקת המדור, אך זאת בהליך חדש ונפרד שיגיש מי מהצדדים.

28. לסיכום – דין טענה ג' של הנתבעת להתקבל, אך בסכומים שונים ממה שדרשה, קטנים יותר.

טענה ד' – הגבלת סכום דמי מדור עתידי

29. טענתה של המערערת בנדון מצויינת בסעיף 8(ד) לעיל.

30. עמדת המשיב בנקודה זו צויינה בסעיף 9(ה) לעיל.

31. לא ברור לי מדוע היה על השופט קמא להגביל כבר בשלב זה את סכום המדור העתידי, במיוחד כשיש אפשרות כי במסגרת ההליך שעדיין מתברר בין הצדדים (תביעת המשמורת) ישתנה היקף זמני השהות, עד כדי קביעת משמורת משותפת. החלטה כזו תשפיע ללא ספק על גובה דמי המדור שיש לפסוק בנדון למערערת, אם בכלל (בהתאם לקביעות בע"מ 919/15).

32. השופט קמא גם לא פירט את שיקוליו בהגבלת סכום המדור לסך של 1300 ₪.

33. במצב דברים זה אמליץ לחבריי לקבל הערעור בנקודה זו, ולבטל את הגבלת דמי המדור העתידיים כפי שנקבעה בפסק הדין.

טענה ה' – דמי טיפול לקטינה א'

34. טענת המערערת בנדון צויינה בסעיף 8(ה) לעיל.
35. תשובת המשיב לטענה זו צויינה בסעיף 9(ז) לעיל.
36. הן בכתב התביעה קמא (סעיף 25) והן בסיכומיה בבית משפט קמא (בהתאם להסדר הדיוני) ביקשה המערערת לפסוק לה דמי טיפול עבור א', שהיא תינוקת (עדיין יונקת ומחותלת), אך בפסק הדין לא ראיתי התייחסות לרכיב זה. 37. מזכיר כי בשלב זה אכן רוב נטל הטיפול בא' (כמפורט בסעיף 4 לעיל), שבעת הגשת התובענה קמא היתה כבת שנתיים, כאשר בתוך כשנה זמני השהות שלה עם המשיב (אביה) אמורים להשתוות לאלה של שני אחיה.

38. בנסיבות אלה סבורני כי המערערת זכאית לדמי טיפול בעבור א', מיום הגשת התובענה ועד להשוואת זמני השהות של קטינה זאת לזמני השהות של אחיה, או עד הגיעה לגיל חמש שנים, המוקדם מבין השניים.

39. בהתאם לפסיקה, ככלל, החובה לספק לילד מזונות כוללת בתוכה גם את החובה לטפל בילד, או לשלם למחזיק בו את הוצאות הטיפול. דמי הטיפול יכולים להתבטא בתשלום לאם על טיפולה הישיר, או לחילופין בתשלום לאם על הוצאותיה למטפלת או למעון וכדומה. עם העלייה בגיל הקטינים פוחת והולך הצורך בטיפול, עד כי בשלב מסויים (תלוי גם בהיקף זמני השהות עם בן הזוג) יאופס החיוב. בענין זה – כל מקרה לנסיבותיו.

ראו לענין זה: ע"א 180/80 תמיר נ' תמיר, פ"ד לד(4) 499, 503; ע"א 296/80 קנטי נ' קנטי, פ"ד לד(4) 633, 637; ע"א 378/80 יצהר נ' יצהר פד"י לה(1) 328, 334 ע"א/904280 כהן נ' כהן (31.12.90); ע"מ (ת"א) 1018/99 צימרמן נ' צימרמן (25.05.99); תמ"ש (ת"א) 2487/92 אשכנזי נ' אשכנזי (20.12.92).
40. כאמור במקרה דנן, בשלב זה רוב נטל הטיפול בא' נופל על כתפי המערערת, לפחות עד השוואת זמני השהות של הקטינה לאלה של אחיה. לכן שוכנעתי כאמור לקבוע כי המערערת זכאית לדמי טיפול עבור א', מיום הגשת התובענה ועד להשוואת זמני השהות של קטינה זאת לזמני השהות של אחיה, או עד הגיעה לגיל חמש שנים, המוקדם מבין השניים.

41. שיעור דמי הטיפול בפסיקה נע החל מסך של 150 ₪ לחודש לילד (במקרה של ילד ללא צרכים מיוחדים) ועד לסכומים גבוהים יותר (ככל שלילד צרכים מיוחדים), תוך התחשבות ביכולת הכלכלית של בני הזוג.

42. במקרה דנן, ומשלא נטען לצרכים מיוחדים של א', שוכנעתי להעמיד את דמי הטיפול על שיעור של 200 ₪ לחודש, שישולמו כאמור ע"י המשיב לידי המערערת מיום הגשת התובענה ועד להשוואת זמני השהות של א' לאלה של אחיה, או עד הגיעה לגיל שש שנים, המוקדם מבין השניים.

43. לאור כל האמור לעיל אמליץ לחבריי לקבל הערעור בחלקו, כדלקמן:

א. מזונותיהן של הקטינות ג ו-א' יישארו ע"ס של 1400 ₪ לחודש (כשיעור חלקן במזונות הזמניים), ויפחתו לסך של 1000 ₪ בהגיע כל אחת מהן לגיל שש שנים. ב. המשיב יחוייב בהוצאות החזקת מדור בעבור הקטינים מיום הגשת התובענה, בסכומים כדלקמן, שיתווספו לסכום המזונות: בעבור הקטין ד' – 250 ₪ לחודש. בעבור הקטינות ג' ו-א' – 400 ₪ לחודש עד הגיע כל אחת מהן לגיל שש שנים, שאז יופחת הסך ל-250 ₪ לחודש לכל אחת מהן.

ג. הגבלת סכום דמי המדור העתידי לשיעור של 1300 ₪ תבוטל.

ד. המשיב יישא בדמי טיפול עבור א', בסכום של 200 ₪ לחודש, החל מיום הגשת התובענה ועד להשוואת זמני השהות של קטינה זו לאלה של אחיה, או עד הגיעה לגיל שש שנים, המוקדם מבין השניים. סכום זה יצטרף לסכום המזונות שנפסקו לקטינה זו.

ה. אין שינוי ביתר קביעות בית משפט קמא בפסק הדין.

44. היות שהערעור התקבל בחלקו אמליץ כי כל צד יישא בהוצאותיו.

ח. שרעבי, שופט

השופט סארי ג'יוסי [אב"ד]:אני מסכים. ס. ג'יוסי, שופט [אב"ד]

השופטת אספרנצה אלון:אני מסכימה. א. אלון, שופטת

לפיכך הוחלט כאמור בסעיף 43 לפסק דינו של כבוד השופט ח. שרעבי. כל צד יישא בהוצאותיו. ככל שהופקד עירבון זה יוחזר למערערת באמצעות בא כוחה. מותר לפרסום ללא שמות הצדדים וללא פרטים מזהים.

ניתן היום, ו' תמוז תשע"ח, 19 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

ס. ג'יוסי, שופט [אב"ד] ח. שרעבי, שופט א. אלון, שופטת